

КОНВЕНЦИЈА О ПРАВИМА ДЕТЕТА

Члан 1. Дефиниција детета

Деца су особе млађе од 18 година.

Члан 2. Недискриминација

Сва права у овој Конвенцији односе се на сву децу без икакве разлике. Држава је дужна да заштити децу од било какве дискриминације.

Члан 3: Најбољи интереси детета

Сви поступци према деци предузимаће се у најбољем интересу детета. Држава мора да обезбеди одговарајућу бригу за дете када родитељи или други који су то дужни не чине.

Члан 4. Остваривање права

Држава има обавезу да обезбеди да се сва права из ове конвенције остварују.

Члан 5. Усмеравање родитеља и развојне могућности детета

Држава је дужна да поштује права и одговорност родитеља и шире породице да усмеравају развој детета у складу са његовим могућностима.

Члан 6. Опстанак и развој

Свако дете има неотуђиво право на живот, а држава има обавезу да му/јој до максимално могућих граница обезбеди живот и развој.

Члан 7. Име и држављанство

Од рођења имаш право на име и право на држављанство.

Члан 8. Очување идентитета

Држава је обавезна да штити твој идентитет, држављанство и породичне везе и, ако је то потребно, да их поново успостави.

Члан 9. Одвајање од родитеља

Имаш право да живиш са својим родитељима/родитељем, осим ако је то у супротности са твојим најбољим интересима. Ако си одвојен од једног или оба родитеља, имаш право да одржаваш везе са сваким од њих.

Члан 10. Право на спајање породице

Држава је обавезна да омогући спајање чланова породице, ако деца и родитељи живе у различитим државама; дете чији родитељи живе у различитим државама има право да одржава односе и директне контакте са оба родитеља.

Члан 11: Незаконито пребацивање и задржавање деце у иностранству

Држава је обавезна да покуша да спречи незаконито пребацивање детета преко границе од стране родитеља или треће особе или да помогне повратак детета у земљу.

Члан 12. Право на изражавање сопственог мишљења

Имаш право да изразиш своје мишљење и да се то мишљење узме у обзир у свим ситуацијама и процедурама које се тичу тебе.

Члан 13. Слобода изражавања

Имаш право да тражиш и примаш информације које те занимају и да изражаваш своје мишљење и ставове, али тако да тиме не повређујеш права других особа.

Члан 14. Слобода мисли, савести и вероисповести

Имаш слободу да изражаваш своје мисли и веру у складу са усмеравањем родитеља и законима своје земље.

Члан 15. Слобода удруживања

Имаш право да се срећеш са другима, да се окупљате и удружујете у удружења, све док то не повређује права других особа.

Члан 16. Право на заштиту приватности

Нико нема право да се меша у твоју приватност, породицу, дом и преписку. Имаш право на заштиту од увреде и клевета.

Члан 17. Право на приступ одговарајућим информацијама

Држава је дужна да обезбеди да свако дете има приступ информацијама и материјалима из различитих медија, као и да предузме мере да заштити децу од штетних садржаја.

Члан 18. Одговорности родитеља

Држава је обавезна да подржава принцип заједничке одговорности оба родитеља за васпитање и развој детета; држава ће подржати родитеље у остваривању овог задатка.

Члан 19. Право на заштиту од злостављања и занемаривања

Држава је дужна да те заштити од свих облика лошег поступања родитеља или других особа одговорних за бригу о теби, да делује превентивно и кроз програме подршке.

Члан 20. Заштита деце без породице

Држава је дужна да обезбеди посебну заштиту деци без породице, или родитељског старања и да обезбеди другу врсту породичног смештаја детету или смештај у установу, водећи рачуна о култури у којој је дете до тада живело.

Члан 21: Усвојење детета

Усвојење детета се примењује само ако је у најбољем интересу за дете и уз све потребне мере заштите детета.

Члан 22. Права избегле деце

Посебна заштита биће обезбеђена деци избеглицама; држава је дужна да сарађује са организацијама које у томе пружају заштиту и помоћ.

Члан 23. Права деце са инвалидитетом и другим сметњама у развоју

Деца са инвалидитетом или тешкоћама у развоју имају право на посебну бригу, образовање и оспособљавање тако да остваре највећу могућу самосталност и што активније учествују у животу заједнице.

Члан 24. Право на здравље и здравствену заштиту

Имаш право на највиши могући стандард здравствене заштите и приступ здравственим и медицинским службама.

Члан 25. Периодична провера смештаја деце

Свако дете које је смештено у неку од институција ради неге, заштите или лечења, има право да се услови тог смештаја редовно проверавају.

Члан 26. Права на социјалну заштиту

Свако дете има право на социјалну заштиту, укључујући и социјално осигурање.

Члан 27. Право на одговарајући животни стандард

Свако дете има право на одговарајући животни стандард у чему основну улогу имају родитељи. Држава је дужна да, када је то неопходно, помаже родитељима у испуњавању тог права.

Члан 28. Право на образовање

Свако дете има право на образовање. Држава је дужна да обезбеди бесплатно основно образовање, доступно свима и да предузме мере да развије различите облике средњег образовања доступне свој деци. Школска дисциплина ће се спроводити тако да поштује достојанство детета.

Члан 29. Циљеви образовања

Образовање треба да буде усмерено на развој личности и талената сваког ученика; да га припреми за активан живот када одрасте; да развије поштовање основних људских права; да развија поштовање сопствене културе и националних вредности, као и вредности других; да изгради однос поштовања и заштите животне средине.

Члан 30. Права деце припадника националних мањина

Деца из мањинских заједница имају право да уживају сопствену културу, да исповедају сопствену веру и да користе свој матерњи језик.

Члан 31: Право на одмор, игру и културне активности

Имаш право на слободно време, одмор и игру, да учествујеш у културним и уметничким активностима.

Члан 32. Заштита од дечјег рада

Држава је дужна да заштити децу од укључивања у рад који представља претњу њиховом здрављу, образовању или развоју; држава је дужна да утврди минимум година за запошљавање и да уреди услове запошљавања.

Члан 33. Заштита од употребе дрога

Држава је дужна да те заштити од незаконите употребе дроге и укључивања у производњу и промет дроге.

Члан 34. Заштита од сексуалног искоришћавања

Имаш право на заштиту од свих облика сексуалног искоришћавања и злостављања, укључујући проституцију и учешће у порнографији.

Члан 35. Заштита од трговине и продаје деце

Држава је дужна да учини све да спречи сваки облик отмице, продаје или трговине децом .

Члан 36. Заштита од других облика искоришћавања

Имаш право на заштиту од свих облика искоришћавања, поред оних наведених у чл. 32, 33, 34 и 35 ове Конвенције.

Члан 37. Заштита од мучења и лишавања слободе

Држава је дужна да обезбеди да ниједно дете не буде изложено мучењу, окрутном, нехуманом или понижавајућем поступању или кажњавању, доживотном затвору, незаконитом хапшењу или лишавању слободе. Деца која су у притвору морају бити одвојена од одраслих, имају право на контакте са породицом и приступ правној и другој врсти помоћи.

Члан 38. Оружани сукоби

Држава мора да обезбеди да ниједно дете млађе од 15 година не може да учествује у непријатељствима или да буде укључено у оружане снаге. Истовремено држава је дужна да обезбеди заштиту и бригу за децу која су погођена оружаним сукобима.

Члан 39. Опоравак деце жртава

Држава је дужна да обезбеди одговарајући физички и психички опоравак и укљученост деце и младих који су жртве било каквог запуштања, искоришћавања, злостављања, мучења или понижавајућих поступака или оружаних сукоба.

Члан 40. Примена правосудних мера за децу

Деца која су осумњичења или оптужена да су починила неко кривично дело, имају право на поштовање својих људских права и на поступак којим се подстиче њихово достојанство, осећање личне вредности и води рачуна о његовом узрасту и потреби друштвене интеграције након издржавања казне.

Чланови 41-54 говоре о томе како одрасли, владе и међународне организације треба заједно да раде да би обезбедили поштовање ових права у свакој конкретној ситуацији и према сваком детету.